

Zpráva ze služební (grantové) cesty do SRN

Místo:

Bundesarchiv, Abteilung Deutsches Reich, Finckelsteinallee 63, 12205 Berlin, Německo

Termín cesty:

12.11.-18.11.2005

Účel cesty:

Studijní pobyt – plnění grantového projektu GA ČR Nacistická okupační politika v Protektorátu Čechy a Morava

Účastník cesty:

PhDr. Zdeňka Kokošková, vedoucí 3. oddělení Národního archivu

Zprávu podává:

PhDr. Zdeňka Kokošková

Datum vyhotovení:

29. listopadu 2005

Podpis ředitelky archivu:

Část všeobecná

Služební cestu jsem zahájila zároveň se spoluřešitelem grantu PhDr. Stanislavem Kokoškou, pracovníkem Ústavu pro soudobé dějiny AV ČR, v sobotu 12. listopadu 2005 ráno. K cestě jsme použili vlak IC 370 z Prahy, hlavního nádraží do Berlína – Lichterfelde, který vyjížděl v 9.18 hod. Do Berlína jsme dorazili ve 14.16 hod. Cesta proběhla bez jakýchkoli potíží.

V 16.00 hod. jsme byli ubytováni v bytě 1+1 pronajatém berlínskou zprostředkovatelskou firmou ve čtvrti Steglitz, v ulici Steglitzer Damm. Poté jsme absolvovali plánované pracovní setkání s Dr. W. Meyerem z Gedenkstätte Sachsenhausen.

V neděli 13. listopadu jsme měli možnost prohlédnout si historické centrum Berlína a navštívit tzv. Maurermuseum, Haus am Checkpoint Charlie, které zachycuje dějiny hranice mezi bývalým východním a západním Berlínem a také nejmodernější berlínské muzeum Deutsches Technikmuseum.

Od pondělí 14. listopadu do pátku 18. listopadu jsme pracovali ve Spolkovém archivu na Finckensteinallee, kde se nachází oddělení Německé říše spravující archivní dokumenty ústředních říšských úřadů z let 1867/71-1945.

Zpět do České republiky jsme se vraceli v pátek 18. listopadu 2005, použili jsme vlak IC 371 z Berlína – Ostbahnhof do Prahy, hlavního nádraží, jenž vyjížděl v 15.42 hod. a do Prahy dorazil ve 20.37 hod. Návrat opět proběhl bez potíží.

Část odborná

Aktuálním úkolem našeho projektu bylo získat v Bundesarchivu z fondů centrálních říšských úřadů co největší množství personálních údajů o předních představitelích nacistické okupační politiky v protektorátu v období 1943-1945. Tyto dokumenty budou sloužit v připravované edici k sestavení portrétů jednotlivých osob. Jedná se zejména o přední úředníky Německého státního ministerstva, představitele oberlandrátů, významné osobnosti z oblasti policejního a bezpečnostního aparátu, justice, zástupce vojenských složek apod. Jako příklad lze uvést: K.H. Frank, W. Bertsch, W. Danco, P. Geibel, K. Hernekamp, E. Hitzegrad, G. Jnak, O. Kallina, L. Müller, K. Nussbaum, W. Opländer, F. Seiboth, M. Wolf, K. Ziemke.

Zmíněné osobní složky nám byly předkládány v podobě mikrofilmů, jež téměř do poloviny devadesátých let dvacátého století zfilmovali v tehdeším americkém Berlin Document Center a jsou badatelům k dispozici místo originálů. Čekací doba na dodání mikrofilmu po objednávce činí v průměru 15 minut a všechny mikrofilmované dokumenty lze ve čtecích přístrojích zároveň kopírovat. Dokumenty jsme studovali v následujících fondech:

- 1) Reichskanzlei der NSDAP
- 2) SS-Führerpersonalakten
- 3) Sammlung SA mit Sturmabteilungen der NSDAP
- 4) Rasse und Sippenamt
- 5) Sammlungen „Diverse“.

Kromě mikrofilmů jsme se rovněž v průběhu týdne pokusili objednat některé složky písemností z fondu R 70 Polizeidienststellen in Böhmen und Mähren, avšak v důsledku našeho krátkého pobytu a interního stěhování archivu se již nepodařilo tyto fascikly prostudovat.

Závěrem lze konstatovat, že se ve zmíněných fondech Bundesarchivu lze dohledat různé množství údajů k jednotlivým osobám, které se podílely na realizaci nacistické okupační politiky. V příštím roce plánujeme prostudování dokumentů k další skupině osob a tuto část grantového úkolu budeme moci úspěšně dokončit.